

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Mrázovou, Ph.D. v právní věci

žalobce: **Mgr. J. N.**
bytem X
adresou pro doručování: X
proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/133546-921, sp. zn. SZ/MPSV-2023/67402-921,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/133546-921, sp. zn. SZ/MPSV-2023/67402-921, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Vymezení věci

1. Uvedenou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno prvostupňového rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Brně (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „prvostupňové správní rozhodnutí“) ze dne 27.2.2023, č.j.

159406/23/BM. Prvostupňovým správním rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce ze dne 1.10.2022 o dávku pro osoby se zdravotním postižením – příspěvek na zvláštní pomůcku (motorové vozidlo). Podkladem pro prvostupňové rozhodnutí byl posudek MSSZ Brno-město ze dne 24.1.2023, podle něhož v případě žalobce nejde o osobu, která má dle § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDOZP“), těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, autistickou poruchu s těžkým funkčním postižením anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (dále též „DNZS“). V posuzovaném případě žalobce nejde o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí specifikovanou v čl. I. bod 1. písm. a), b), d) až i), l) a m) přílohy k ZDOZP a nejde ani o mentální postižení či autistické poruchy uvedené v téže příloze k ZDOZP.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž rozsáhle popsal svůj zdravotní stav a uvedl, že jeho zdravotní stav odpovídá zdravotnímu postižení odůvodňujícímu přiznání příspěvku dle čl. I. bodu 1. písm. e) přílohy k ZDOZP. Také připomněl, že mu byl v minulosti několikrát příspěvek přiznán, naposledy v roce 2015.
3. V rámci odvolacího řízení požádal žalovaný posudkovou komisi MPSV ČR o nové posouzení zdravotního stavu žalobce. Posudková komise MPSV ČR vypracovala nový posudek o zdravotním stavu žalobce dne 12.6.2023, v němž se shodla se závěry uvedenými v předchozím posudku MSSZ. PK MPSV ČR v posudkovém zhodnocení uvedla, že sice nepochybně omezenou celkovou mobilitu žalobce, nicméně posouzený zdravotní stav žalobce neodpovídá podmínkám pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo. Podle PK MPSV ČR nelze u žalobce prokázat zejména funkční ztrátu obou dolních končetin, dále ankylózu nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo obou kolenních kloubů a ani ztuhnutí celé páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů. Jelikož žalovaný považoval závěry PK MPSV ČR v jejím posudku za dostatečné, zamítl dne 20.6.2023 odvolání žalobce a potvrdil prvostupňové správní rozhodnutí.

II. Shrnutí žalobní argumentace

4. Žalobce v žalobě uvedl, že závěr žalovaného v napadeném rozhodnutí o tom, že jeho zdravotní stav neodpovídá postižením uvedeným v příloze k ZDOZP, je v rozporu se skutečností, protože žalobce má podstatné omezení hybnosti obou kyčelních a kolenních kloubů pro těžké kontraktury okolí tak, jak je uvedeno v lékařské zprávě MUDr. V. A. (ortoped) ze dne 6.3.2023 a 13.6.2023 (lékařské zprávy předkládá). Posudkový lékař učinil tento závěr, aniž by podrobněji zkoumal zdravotní stav žalobce. Za tímto účelem si měl posudkový lékař prostudovat lékařskou dokumentaci vedenou u praktické lékařky MUDr. H. a dále u odborného lékaře MUDr. A.
5. Posudkový lékař nevzal v úvahu ani to, že onemocnění žalobce je charakteru progresivního a neustále se zhoršuje. To dokazuje i výše uvedená lékařská zpráva. Žalobce trpí vrozenou diagnózou Arthrogryphosis multiplex congenita, která se

projevuje deformitou a ztuhnutím kloubů dolních končetin. Progresivní deformace a tuhnutí hybnosti kloubů způsobuje velmi špatnou a bolestivou chůzi, a to i přes to, že žalobce používá k chůzi francouzské hole. Bohužel ani implantace totálních endoprotéz kyčelních kloubů nepřispěla k lepšímu pohybu nosných i ostatních kloubů dolních končetin.

6. Je zarážející, že v minulosti byl žalobci přiznán příspěvek na zvláštní pomůcku, a to opakovaně v letech 1994, 1999, 2004, 2009 a naposledy v roce 2015.
7. Žalobce je přesvědčen, že jeho zdravotní stav plně odpovídá příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo. Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
8. S ohledem na výše uvedené žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Ve vyjádření k žalobě žalovaný zopakoval dosavadní závěry, které již byly uvedeny v napadeném rozhodnutí. Posudková komise MPSV ČR při zpracování posudku vyhodnotila zdravotní stav žalobce na základě zdravotní dokumentace i objektivního vyšetření odborným lékařem z oboru ortopedie. To bylo popsáno i v příslušném posudku. Výčet zdravotních postižení, které odůvodňují přiznání příspěvku na motorové vozidlo, je taxativní. Podmínkou pro přiznání nároku jsou pouze stavy vyjmenované v ZDOZP, a s těmito nelze funkčně srovnávat jiné, zde nevyjmenované poruchy. Žalovaný setrval na závěru, že u žalobce nebyla prokázána zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku, jenž jsou uvedena v ZDOZP a jeho příloze.
10. S ohledem na výše uvedené žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, včetně řízení předcházejících jejích vydání, a shledal, že **žaloba je důvodná**. Dospěl k závěru, že je třeba bez jednání zrušit napadené rozhodnutí pro vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.
12. Podle § 9 odst. 1 ZDOZP má nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku osoba se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeným v příloze tohoto zákona, a její zdravotní stav nevyklučuje přiznání tohoto příspěvku.
13. Podle § 9 odst. 2 ZDOZP má nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, autistickou poruchu s těžkým funkčním postižením anebo

těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.

14. Podle § 9 odst. 3 ZDOZP se považuje za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav takový nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok.
15. Podle § 9 odst. 4 ZDOZP jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání.
16. Podle § 9 odst. 5 ZDOZP je pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku dále podmínkou, že ad písm. a) bod 1. je osoba starší tří let, je-li příspěvek poskytován na pořízení motorového vozidla; ad písm. b) zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsahu nebo ji potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání anebo ke styku s okolím; přitom se přihlíží i k dalším pomůckám, zdravotnickým prostředkům, úpravám a předmětům, které osoba využívá; ad písm. c) osoba může zvláštní pomůcku využívat nebo může zvláštní pomůcku využívat ve svém sociálním prostředí.
17. Podle § 9 odst. 6 ZDOZP platí, že je-li příspěvek na zvláštní pomůcku poskytován na pořízení motorového vozidla, je rovněž podmínkou, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje, a že je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být převážena motorovým vozidlem; splnění podmínky opakovaného dopravování prokazuje žadatel čestným prohlášením.
18. Podle § 9 odst. 11 ZDOZP platí, že příspěvek na zvláštní pomůcku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla se opětovně poskytne při splnění podmínek uvedených v odst. 2, 5 a 6 nejdříve po uplynutí 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích, počínaje od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém nabylo právní moci předchozí rozhodnutí o tomto příspěvku; to neplatí, jestliže osoba tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátila, popřípadě jí jeho vrácení bylo prominuto.
19. Shora citovaný § 9 odst. 4 ZDOZP odkazuje na přílohu k tomuto zákonu s označením „Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání“, v níž jsou v čl. I. bod 1. specifikovány těžké vady nosného nebo pohybového ústrojí, které odůvodňují přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku (vady uvedené pod písm. a) až m)).
20. Podle § 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), posuzují okresní správy sociálního zabezpečení zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob pro účely sociálního zabezpečení a pro účely poskytnutí dávek a průkazu osoby se zdravotním postižením podle jiných právních předpisů (zde ZDOZP) při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách. Za tím účelem posuzují schopnost pohyblivosti a orientace pro účely řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením a zda jde pro účely příspěvku na zvláštní pomůcku o osobu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí nebo s těžkým sluchovým postižením nebo s těžkým zrakovým postižením anebo s těžkou nebo hlubokou mentální retardací a zdravotní stav nevylučuje poskytnutí příspěvku na zvláštní

pomůcku. Podle § 8 odst. 4 citovaného zákona může úkoly okresní správy sociálního zabezpečení uvedené v odst. 1 plnit pouze lékař.

21. Podle § 8 odst. 8 citovaného zákona vychází okresní správa sociálního zabezpečení při posuzování dle odstavce 1 zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popř. výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení podle odstavce 1, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Při posuzování podle odstavce 1 lze vycházet také z podkladů vypracovaných lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení.
22. Podle § 4 odst. 2 citovaného zákona, posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Složení a způsob jednání této posudkové komise je upraven v § 16b citovaného zákona.
23. Jak vyplývá ze shora provedené citace souvisejících právních předpisů, pro nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo musí být splněno několik podmínek. Primárním je to, že žadatelem o tento příspěvek je osoba se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (dále též „DNZS“) uvedeným v příloze tohoto zákona (*Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavu vylučující jeho přiznání*), přičemž zdravotní stav žadatele současně nevylučuje přiznání tohoto příspěvku. Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku – na pořízení motorového vozidla má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, autistickou poruchu s těžkým funkčním postižením anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci.
24. Výčet zdravotních postižení odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku poskytuje příloha k ZDOZP v čl. I. bod 1. písm. a) až n) uvedené přílohy (v dalších částech této přílohy jsou uvedena i další zdravotní postižení, která však u žalobce nepřichází v úvahu, proto se jimi nebude soud dále zabývat). V označené příloze k zákonu je pod jednotlivými písmeny uveden druh postižení, jenž je považován za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí. K jednotlivým druhům postižení, jenž se mohou vztahovat ke zdravotním postižením žalobce, se soud blíže vyjádří v následující části tohoto rozsudku v souvislosti s posudkem MPSV ČR.
25. Vzhledem k tomu, že žalobce namítal, že nebyl dostatečně a správně posouzen jeho zdravotní stav ve vztahu k jeho nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku – na pořízení motorového vozidla, soud v této souvislosti mimo jiné odkazuje na dosavadní rozhodovací praxi správních soudů ohledně posouzení zdravotního stavu v řízení o dávkách důchodového pojištění podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, neboť se obsahově jedná o totéž, tedy o posouzení zdravotního stavu žalobce a jeho dopadu na nosné nebo pohybové ústrojí (a schopnost pohybu). Neúplné a nepřesvědčivé posouzení zdravotního stavu se v řízení o dávkách důchodového pojištění podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem považuje podle konstantní judikatury NSS za jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. (srov. rozsudek NSS ze dne 25.9.2003, č.j. 4 Ads 13/2003-54). V řízení o příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, v němž je posudek MPSV vyžadován již ve správním řízení (nikoliv v přezkumném řízení soudním), je

nenaplnění uvedených požadavků vadou řízení před správním orgánem (§ 103 odst. 1 písm. b) s.ř.s.).

26. Jak vyplývá ze shora provedeného výkladu, při rozhodování o příspěvku na zvláštní pomůcku (motorové vozidlo) je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek o zdravotním stavu žadatele. Správní soudy se tak již mnohokrát zabývaly požadavky na posudky kladenými. Na posudek o zdravotním stavu je třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Správnost posudku nemůže být presumována, posudek tak podléhá hodnocení správním orgánem a nemůže být bez dalšího převzat jako správný a pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku na zvláštní pomůcku správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti (srov. rozsudky NSS ze dne 3.2.2010, č.j. 3 Ads 77/2009-59, a ze dne 22.10.2009, č.j. 3 Ads 48/2009-104). Při hodnocení posudku je tedy podle rozsudku NSS ze dne 23.9.2009, č.j. 4 Ads 57/2009-53, stěžejní, že *„posudková komise MPSV je při posuzování stupně závislosti (...) povinna vycházet ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popř. z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře). Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. To v posuzované věci platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je pak třeba posuzovat požadavky na tento posudek kladené v případném soudním přezkumném řízení“*. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. Posudková komise se nadto musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, zejména těmi, které posuzovaný namítá, a své posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 17.4.2014, č.j. 3 Ads 77/2013-22).
27. Aby mohl žalovaný v nyní posuzované věci přezkoumat soulad závěrů prvostupňového správního rozhodnutí s právními předpisy, a to v rozsahu odvolacích námitek, vyžádal si u posudkové komise MPSV ČR pro účely odvolacího řízení správního nové posouzení zdravotního stavu žalobce. Posouzení zdravotního stavu žalobce, coby žadatele o příspěvek na zvláštní pomůcku, přísluší právě posudkové komisi za tímto účelem zřízené Ministerstvem práce a sociálních věcí. Ze závěrů PK MPSV ČR žalovaný při svém rozhodování vychází, neboť sám nemá potřebné odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení zdravotního stavu žadatele především stojí.
28. Posudek posudkové komise MPSV ČR o zdravotním stavu žalobce v řízení o příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo byl zpracován dne 12.6.2023. Složení posudkové komise bylo v souladu s právními předpisy. Žalobce byl jejímu jednání přítomen, avšak nebyl s posudkovým závěrem seznámen. Posudková komise nejprve stručně shrnula, že žalobce uplatnil žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo dne 1.10.2022, přičemž tato žádost byla zamítnuta rozhodnutím Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Brně dne 27.2.2023, a to na podkladě posudku o zdravotním stavu ze dne 24.1.2023 vypracovaném MSSZ Brno-město, který stanovil, že žalobce není osobou ve smyslu § 9 odst. 2 ZDOZP s těžkým funkčním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Před samotným posudkovým zhodnocením posudková komise shrnula podklady, z nichž vycházela,

a sice podkladovou dokumentaci MPSV ČR, a také spis MSSZ včetně lékařských zpráv a protokolů o jednání. Součástí posuzované zdravotní dokumentace byl nález praktického lékaře MUDr. H. ze dne 18.10.2022 a ortopedický nález MUDr. A. ze dne 11.1.2019 a 6.3.2023. Při jednání posudkové komise nebyly doloženy další lékařské nálezy. Během jejího jednání byl žalobce přítomnými lékaři přešetřen. Žalobce se dostavil s oporou dvou francouzských holí a sdělil, že má omezenou hybnost obou kolen. Dále uvedl, že má problémy s delší chůzí, při chůzi ho bolí záda. Chůzi má houpavou. Uvedl, že trpí výrazným omezením hybnosti. Má přiznánu invaliditu III. stupně, pracuje jako OSVČ.

29. Při jednání posudkové komise dle zpracovaného posudku „objektivně zjistila“, že žalobce je schopen samostatné chůze i bez francouzských holí, chůzi má kolébavou „kachní“. Horní končetiny jsou ve všech kloubech přiměřeně pohyblivé, úchopová schopnost zachována, stisk zachován, lehké oslabení stisku LHK. L páteř (bederní) se přiměřeně rozvíjí, Thomayer 10 cm. Vyšetření v leže kyčel vpravo S 0-0-70, R 40-0-0, abdukce 35 a kyčel vlevo S 0-0-30, R 20-0-0, abdukce 30. Koleno vpravo S 0-10-90 a koleno vlevo S 0-0-30. Pohyb v hleznu 0. Na DK bez trofických změn. Hypotrofie svalová na obou dolních končetinách. Taktilní cití na končetinách uvádí posuzovaný jako neporušené. V Mi na HKK bez poklesu, na DKK vyšetření omezeno pro omezení hybnosti velkých kloubů, orientačně bez poklesu. PK dále uvedla, že výše citovaná lékařská dokumentace byla prostudována, zhodnocena. Zdravotní stav je z doložené dokumentace dostatečně zdokumentován a umožňuje vyslovení posudkového závěru.
30. Posudková komise provedla diagnostický souhrn: Arthrogryphosis multiplex congenita s těžkým postižením nosných kloubů - těžké funkční postižení DKK; stav po TEP obou kyčelních kloubů pro artrózu; stav po zlomenině pravého bérce, stav po postnatální paréze LHK; hypercholesterolémie; stav po operaci pes equinovarus congenitus bilaterálně; ankylosa TC (hleзна) oboustranně.
31. Posudková komise posudkově zhodnotila, že žalobce (výška 164 cm a váha 88 kg) trpí zdravotními obtížemi vyplývajícími z postižení uvedených ve shora provedeném diagnostickém souhrnu. V popředí obtíží je zejména arthrogryphosis multiplex congenitas s těžkým postižením nosných kloubů - těžké funkční postižení DKK. Posuzovaný je po TEP obou kyčelních kloubů pro artrózu. Dle ortopedického nálezu 1/2019 jsou jizvy po TEP klidné, pohyb v sagitální rovině volný, rotace do 20 stupňů, abdukce, addukce do 20 stupňů, nebolestivé, kolenní klouby bez otoků či výpotku, pohyb S 0-0-10 vlevo, S 0-0-80 vpravo, nebolestivé. Na hleznech/chodidlech je oboustranně stp. operaci equinovarů, naznačena equinozita přední nohy a „spitzfuss“ oboustranně, více vpravo, pohyb v hleznech 0, prsty aktivně do mírné flexe, extenze 0. Dle ortopedického nálezu 3/2023 je chůze o berlích s odlehčením DKK, pouze na krátkou vzdálenost, delší chůzi nezvládne pro bolesti páteře a DKK. Doporučeno nepřetěžovat DKK fyzicky, staticky, chůze o berlích s odlehčením a individuální rehabilitace. Dle PL je popisován stav po dětské mozkové obrně, vážne supinace levého předloktí. Žalobce je orientován místem, časem, osobou, situací a je přiměřeného chování i komunikace. Není popisována porucha intelektu či paměti. Není popisována narušená orientace zrakem či sluchem. Kardiopulmonálně je kompenzován, nejsou uváděny zjevnější zažívací obtíže ani inkontinence. Na bederní páteři je dle ortopedického nálezu 1/2019 popisovaná 2x naznačená deviace do 10 stupňů, rotace pediklů l. stupně, depres disku L5/S1, sacrum acutum, skelet bez

výrazných degenerativních změn. Žalobce je schopen samostatné chůze, chůze je pomalejší, je limitován na větší vzdálenosti, při chůzi používá kompenzační pomůcky - francouzské berle. Chůze je kolébavá se širokou bází.

32. Posudková komise k odvolacím námitkám uvedla, že nikterak nezpochybňuje omezenou celkovou mobilitu žalobce v důsledku výše popsaných postižení, nelze však podle ní prokázat taxativně daná postižení uvedená v platném právním předpise. Posudková komise MPSV ČR uzavřela, že v daném případě nejde o osobu, která má ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 ZDOZP těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, autistickou poruchou s těžkým funkčním postižením anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. U žalobce nejde o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí ve smyslu čl. I. bod 1. písm. a), b), d) až i), l) a m) přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. Nelze prokázat zejména funkční ztrátu obou dolních končetin, dále ankylózu nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo obou kolenních kloubů ani ztuhnutí celé páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů.
33. Shora popsané závěry PK MPSV ČR zcela bez výhrad přejal žalovaný a na základě toho v napadeném rozhodnutí potvrdil, že žalobce není osobou, která má ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 ZDOZP těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, autistickou poruchu s těžkým funkčním postižením anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Ve shodě s posudkem PK MPSV ČR dále uvedl, že u žalobce nejde o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí uvedenou v čl. I. bod 1. písm. a), b), d) až i), l) a m) přílohy k ZDOZP, a dále že se u něj nejedná ani o mentální postižení nebo o poruchu autistického spektra ve smyslu čl. I. bod 5. přílohy k ZDOZP. Tento stav platil jak k datu podání žádosti, tak i k datu vydání prvostupňového rozhodnutí.
34. Žalovaný také v napadeném rozhodnutí citoval, že žalobce v řízení uváděl, že jeho zdravotní postižení plně odpovídá definici uvedené v čl. I. bod 1. písm. e) přílohy k ZDOZP (tedy ankylóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí), a to s odkazem na ortopedický nález MUDr. A. ze dne 6.3.2023 a Instrukci náměstkyně ministryně sekce sociálně pojistných systémů č. 2/2016, podle níž se pod uvedeným zdravotním postižením rozumí omezení hybnosti o 2/3 rozsahu kloubních exkurzí, přitom posudkově rozhodné je zejména omezení rozsahu flexe. Žalobce ještě uváděl, že po provedení totálních endoprotéz kyčelních kloubů se jeho stav nezlepšil, a že v minulosti mu byl několikrát uvedený příspěvek přiznán, naposledy v roce 2015, když motorové vozidlo potřebuje pro zajištění plnohodnotného života.
35. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k tvrzením žalobce pouze uvedl, že jeho námitky nelze zohlednit s odkazem na posudek PK MPSV ČR. Současně nelze zohlednit ani to, že v minulosti byl žalobci příspěvek na zvláštní pomůcku přiznán. Žalovaný také připomněl tvrzení posudkové komise o tom, že nezpochybňuje omezenou celkovou mobilitu žalobce, avšak na základě lékařských zpráv (včetně lékařské zprávy MUDr. A. ze dne 6.3.2023) dospěla PK MPSV ČR k tomu, že u žalobce nelze prokázat taxativně daná postižení v příloze k ZDOZP. K jiným skutečnostem, např. zajištění plnohodnotného života žalobce, nelze podle zákona přihlížet. Základní podmínkou pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku je zjištění odpovídajícího zdravotního

stavu u posuzovaného ve smyslu § 9 odst. 2 ZDOZP. S touto argumentací žalovaný dále uvedl, že posudkový závěr PK MPSV ČR pokládá za úplný a přesvědčivý, mezi podklady neshledal rozpory, přičemž žalobci bylo vyhověno v tom, že byl osobně přítomen u jednání posudkové komise a byl zde objektivně vyšetřen.

36. Soud nemohl přisvědčit shora uvedeným závěrům žalovaného. Z tohoto důvodu je také v plném rozsahu citoval. Posudek posudkové komise totiž nesplňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti na něj kladený a tím trpí i napadené rozhodnutí žalovaného, jenž z posudku vycházelo. Posudková komise provedla na straně 3 svého posudku diagnostický souhrn závažných onemocnění žalobce (především dopadajících na nosné a pohybové ústrojí) a dále k přehledu žalobce při jednání posudkové komise mimo jiné konstatovala nedostatečnost pohybu jednotlivých kloubů (hodnoty uvedeny v posudku na str. 3) s tím, že vyšetření DKK bylo omezeno pro omezení hybnosti velkých kloubů. Z toho je mimo jiné patrné, že již samotné řádné vyšetření dolních končetin nemohlo být provedeno z důvodu omezení hybnosti velkých kloubů. Orientační závěry tamtéž zmíněné nejsou na místě. Dále posudková komise citovala z doložených lékařských zpráv, především z ortopedických nálezů MUDr. V. A. ze dne 11.1.2019 a 6.3.2023. Na základě obsahu těchto ortopedických lékařských zpráv však posudková komise své závěry o tom, že u žalobce nejde o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí, neučinila. Přesto sama v posudkovém zhodnocení čerpá z ortopedického nálezu MUDr. A. ze dne 6.3.2023 a uvádí, že v popředí obtíží žalobce je zejména artrogryphosis multiplex congenitas s těžkým postižením nosných kloubů – těžké funkční postižení DKK. Co však již necituje z ortopedického nálezu MUDr. A. je jeho konstatování omezené pohyblivosti kolenních kloubů (v rámci těžkého funkčního postižení DKK) s odkazem na rentgenologické vyšetření. V posudkovém hodnocení posudková komise neuvádí ani ankylózu obou hlezenních kloubů (uvedena pouze v diagnostickém souhrnu) a přetrvávající omezenou hybnost obou kyčelních kloubů, u nichž sice došlo k TEP pro artrózu, ale hybnost se nezlepšila. Toto ortopedický nálezu MUDr. A. zmiňuje. Posudková komise dále ve svém posudkovém zhodnocení sice citovala některá zdravotní (a funkční) postižení žalobce, avšak nevysvětlila, proč tato postižení nosného a pohybového ústrojí nejsou závažná a z jakého důvodu nejsou podřaditelná pod zdravotní postižení, jenž odůvodňují přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a jsou uvedena v čl. I. bod 1. přílohy k ZDOZP (mající charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu). Vzhledem k tomu, že u žalobce podle lékařských zpráv není dána situace anatomické či naprosté funkční ztráty některé z končetin a rovněž ani úplné obrny či těžkého ochrnutí (a současně ani nešlo o mentální postižení nebo autistickou poruchu), připadalo v úvahu zařazení postižení žalobce jedině pod čl. I. bod 1. písm. e) až g) přílohy k ZDOZP. Pod písm. e) je uvedena ankylóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí. Pod písm. f) je uvedeno ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin. Pod písm. g) jsou uvedeny těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina. Vzhledem k těžkému funkčnímu postižení dolních končetin žalobce a podstatnému omezení hybnosti obou kolenních a kyčelních kloubů (včetně kloubů hlezenních), což ostatně uvádí i

ortopedický nález MUDr. A. z března 2023 mimo jiné s odkazem na vrozenou diagnózu arthrogryphosis multiplex congenitas, která se projevuje deformitou a ztuhnutím kloubů dolních končetin, a dále jsou popsána i postižení páteře, bylo na místě řádně tato postižení co do závažnosti vyhodnotit a dle souvislostí případně podřadit pod příslušné zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku dle čl. I. bodu 1. přílohy k ZDOZP. To však posudková komise neučinila a ve svém posudku bez bližšího zdůvodnění uzavřela, že žalobce není osobou s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí (ani osobou s mentální retardací nebo autistickou poruchou) ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 ZDOZP, přičemž dále obecně jen poznamenala, že nelze prokázat zejména funkční ztrátu obou dolních končetin, ankylózu nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo obou kolenních kloubů ani ztuhnutí celé páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů. Bližší zdůvodnění těchto závěrů posudkové komise nebylo možné z posudku seznat, a to i přesto, že žalobce poukazoval na to, že v minulosti mu již byl tento příspěvek na zvláštní pomůcku opakovaně přiznán (v letech 1994, 1999, 2004, 2009 a naposledy 2015). V této souvislosti ani z posudku posudkové komise nevyplývá, zda u žalobce došlo ke zlepšení jeho zdravotního stavu oproti předchozím rokům, kdy mu byly příspěvky na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo přiznávány. Z ortopedického nálezu MUDr. A. ze dne 6.3.2023 totiž naopak vyplývá, že u žalobce jde o prognosticky nepříznivý stav s tendencí k progresi obtíží. Za této situace má soud za to, že se posudková komise dostatečně nezabývala zdravotním stavem žalobce a tíží vad jeho pohybového (nosného) ústrojí a ani řádně v logických souvislostech nezdůvodnila, proč žalobce není osobou s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, a tudíž nesplňuje podmínky nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo. Za zcela nevyhodnocené, co do závažnosti, soud považuje postižení arthrogryphosis multiplex congenitas s těžkým postižením nosných kloubů, a tedy těžkým funkčním postižením DKK, a také stav po operaci equinovarů s equinozitou přední nohy a „spitzfuss“ (oboustranně) s nulovým pohybem v hleznech, kdy tato onemocnění jednoznačně deformují celé pohybové ústrojí a nosné klouby, působí bolest a znemožňují pohyb, a tím i začlenění do pracovního a společenského života. Žalobce trpí těmito onemocněními již od narození. Ke svému zdravotnímu stavu mimo jiné uváděl, že progresivní deformace a tuhnutí hybnosti kloubů mu způsobuje velmi špatnou a bolestivou chůzi, a to i přesto, že dle doporučení ortopeda používá k chůzi francouzské hole. Rovněž implantace totálních endoprotéz kyčelních kloubů nepřispěla k lepšímu pohybu nosných i ostatních kloubů dolních končetin. Z ortopedického nálezu MUDr. A. ze dne 6.3.2023 lze také vyčíst doporučení, aby žalobce nepřetěžoval DKK fyzicky ani staticky, v případě chůze použít berle s odlehčením DKK, pouze na krátkou vzdálenost. Žalobce delší chůzi nezvládne pro bolesti páteře a DKK. Chůze žalobce je kolébavá, kachní, se širokou bází. Tyto všechny okolnosti nebyly vůbec vyhodnoceny.

37. Posudková komise MPSV ČR ve svém posudku sice cituje pasáže z ortopedických nálezů 1/2019 a 3/2023, avšak bez jakéhokoli vlastního odborného vyhodnocení závažnosti zdravotního postižení žalobce tak, aby bylo zřejmé, zda splňuje zákonné podmínky nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku – pořízení motorového vozidla. Posudek posudkové komise nesplňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti na něj kladené. Obsahuje spíše obecné potvrzení správnosti předchozího posudku, a to bez

jakékoliv argumentace vztahující se k vyjádřením žalobce. S ohledem na sociálně citlivou situaci osob zdravotně postižených a důležitost příspěvků jim poskytovaných (žalobce potřebuje motorové vozidlo pro zajištění plnohodnotného života) je třeba postupovat důkladně při posuzování zdravotního stavu postižené osoby za účelem ověření splnění podmínek pro přiznání nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku.

38. Soud také poukazuje na do značné míry komplikovanost posudku PK MPSV ČR, v němž jsou používány při hodnocení postižení převážně latinské a medicínské výrazy, které však pro občany laiky a nezdravotníky nejsou nikterak srozumitelné. Posudek o zdravotním stavu postižené osoby by měl být především srozumitelný této osobě tak, aby se mohla případně proti jeho nejasnostem či nesrovnalostem bránit.
39. V návaznosti na shora uvedené výtky směřované k posudku posudkové komise je třeba konstatovat, že žalovaný pochybil, pokud posudek považoval za dostatečný pro své rozhodnutí. Ačkoliv žalobce v odvolání vyjádřil nesouhlas s posudkovými závěry MSSZ v posudku ze dne 24.1.2023, žalovaný se spokojil v napadeném rozhodnutí pouze s rekapitulací obou posudků. Posudky přitom řádně, v rozsahu, jak bylo výše vyloženo, nehodnotil. Pokud posudková komise nepředloží úplný a přesvědčivý posudek, je povinností žalovaného obstarat doplňující posudek, který by se vypořádal se všemi rozhodnými skutečnostmi, obsahoval by dostatečné a logické odůvodnění a byl by úplný a přesvědčivý. To však žalovaný neučinil a pouze formálně převzal závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval, čímž rovněž nenaplnil požadavky kladené na něj judikaturou.
40. Nad rámec výše uvedeného soud ještě doplňuje, že neprováděl pro nadbytečnost dokazování lékařskou zprávou MUDr. A. ze dne 13. 6. 2023 (není založena v posudkové dokumentaci, neboť jednání PK MPSV ČR proběhlo dne 12. 6. 2023), která byla předložena žalobcem společně s podáním žaloby a je zcela obsahově shodná se zprávou ze dne 6. 3. 2023, jenž se v posudkové dokumentaci nachází a byla předmětem posuzování PK MPSV ČR.

V. Závěr a náklady řízení

41. Z výše provedené argumentace vyplývá, že posouzení žalovaného bylo vadné, protože soudu nezbylo, než napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. zrušit, neboť správnost a zákonnost jeho výroku byla úspěšně zpochybněna. Nedostatky napadeného rozhodnutí, včetně posudku PK MPSV ČR, byly v odůvodnění shora již podrobně specifikovány. V navazujícím řízení bude na žalovaném, aby znovu posoudil žádost žalobce, přičemž bude vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
42. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení soud postupoval podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobce, který byl ve věci plně úspěšný, žádné náklady řízení neuplatnil. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. prosince 2024

JUDr. Kateřina Mrázová, Ph.D. v.r.
samosoudkyně